

مادر عزیز

این پمفلت شامل اطلاعاتی در مورد مراقبت و درمان از کودک شماست. امیدوارم با رعایت نکات ذکر شده در آن، شاهد بهبودی کودکتان باشید.

کیست هیداتید:

بیماری کیست هیداتید توسط گونه‌ای از کرم‌های نواری (پهن) تولید می‌شود. این کرم‌ها در روده سگ وجود دارد. تخم‌های کرم توسط مدفوع سگ به محیط انتشار پیدا می‌کند و انسان با خوردن سبزیجات آلوده به تخم کرم مبتلا شده و در بدن بیمار به شکل کیسه‌ای درمی‌آید که به آن کیست هیداتید می‌گویند.

چرخه زندگی انگل کیست هیداتید:

چرخه زندگی این انگل بین سگ‌سانان و گیاهخواران می‌باشد. کرم بالغ در روده کوچک گوشتخواران مخصوصاً سگ زندگی می‌کند و تخم‌های خود را از طریق مدفوع به محیط بیرون می‌رساند. تخم‌های دفع شده در مدفوع سگ برای دام و انسان آلوده‌کننده است.

تخم‌ها پس از ورود به دستگاه گوارش، درون بافت روده مهاجرت نموده و از طریق عروق روده یا مجاری لنفاوی به کبد می‌رسند. تعدادی از آنها در کبد می‌مانند و تعدادی به ریه می‌رسند، تعداد کمتری نیز به سایر ارگان‌ها مانند: کلیه، طحال، عضلات و مغز حمل می‌شوند. در این مرحله، انگل

(۱)

پس از استقرار در بافت، شروع به رشد و نمو کرده و طی چند ماه کیست‌هایی در اندازه‌های مختلف ایجاد می‌کند.

راه‌های انتقال بیماری به انسان:

- ۱- تماس نزدیک و مستقیم با سگ‌های آلوده
- ۲- تماس مستقیم با مدفوع سگ‌های آلوده
- ۳- مصرف آب، سبزیجات آلوده به مدفوع سگ

علائم بیماری کیست هیداتید:

علائم این بیماری بستگی به محل استقرار کیست (کبد، ریه، مغز، استخوان)، و بزرگی کیست و موقعیت کیست دارد. پس از بلع تخم، هر اندام از بدن می‌تواند محل به‌وجود آمدن کیست باشد و بسته به اینکه در چه اندامی کیست ایجاد شده اختلال در عملکرد همان عضو را باعث می‌شود.

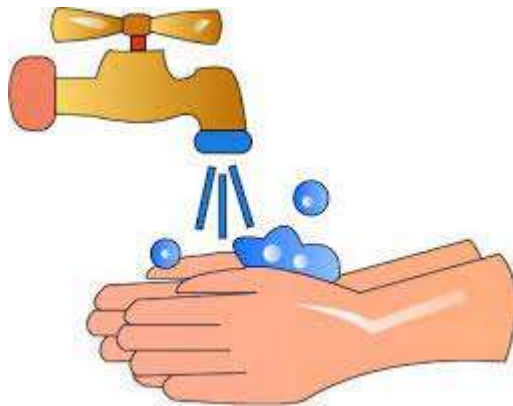
کیست‌های ریوی و کبدی شایع‌تر هستند. علائم این بیماری از درد ساده در محوطه راست شکمی گرفته تا تنگی

(۲)

نفس، سرفه‌های خشک و خلط خونی و گاهی عفونت‌های ثانویه به‌دنبال پاره شدن کیست در اعضای داخلی و شوک آنافیلاکسی، متغیر است. گاهی تعداد این کیست‌ها به حدی در کبد افزایش می‌یابند که موجب از کار افتادن کبد خواهد شد که در صورت درمان نشدن منجر به مرگ می‌شود.

پیشگیری و کنترل بیماری

- ۱- از بین بردن سگ‌های ولگرد
- ۲- تهیه شناسنامه بهداشتی برای سگ‌های صاحب‌دار
- ۳- درمان سگ‌های ولگرد و خانگی هر شش ماه یک‌بار
- ۴- کشتار دام‌ها در کشتارگاه‌های بهداشتی
- ۵- اجتناب از تماس مستقیم با سگ
- ۶- حصار کشیدن اطراف سبزی‌کاری‌ها جهت پیشگیری از ورود سگ‌ها
- ۷- شستشوی صحیح سبزیجات و میوه‌های بوته‌ای

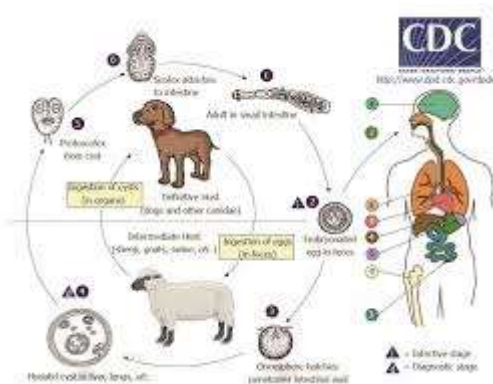

(۳)

دانشگاه علوم پزشکی تهران
قطب جامع علمی طب کودکان
بیمارستان مرکز طبی کودکان
(واحد آموزش سلامت)

کیست هیداتید

انجام فیزیوتراپی تنفسی نیز جهت تسهیل خروج ترشحات از ریه توصیه می‌شود.

در کیست‌های کبدی هم گاهی درون شکم تعبیه می‌شود که گاه ترشحات صفراوی دارد و باید مدت طولانی به صلاحدید پزشک در محل بماند.

مصرف روزانه از داروی البندازول تا مدت چند ماه بعد از عمل ادامه می‌یابد و گاهی به صلاحدید پزشک، آزمایش خون و عملکرد کبدی برای کنترل و درمان عوارض دارویی در طول مدت دوره لازم است.

در صورت بروز علائم زیر به پزشک مراجعه نمایید.

- * بروز تنگی نفس و سیاه شدن همراه با سرفه‌های خلط‌دار شدید
- * تب بالا و ضعف و بی‌حالی
- * کپهر و واکنش‌های شدید حساسیتی

بیمارستان آموزشی درمانی پژوهشی مرکز طبی کودکان:
آدرس: تهران، انتهای بلوار کشاورز، خیابان دکتر محمد قریب، جنب بیمارستان امام خمینی (ره)، پلاک ۶۲، مرکز طبی کودکان
وبسایت بیمارستان: (آموزش به بیمار)
<http://chmc.tums.ac.ir>

درمان:

یکی از راه‌های درمان بیماری در انسان، عمل جراحی و خارج کردن کیست از داخل بدن است که آن هم بایستی با ظرافت خاصی انجام شود. گاهی به علت گسترش کیست‌ها در اعضای مختلف بدن و یا وجود کیست در ناحیه حساس و خطرناک که دسترسی و عمل جراحی آن هم مشکل است از داروی "البندازول" جهت درمان استفاده می‌شود. ضمناً قبل از عمل جراحی افزایش ایمنی و راحتی عمل و نیز بعد از عمل جراحی برای حذف کامل کیست‌ها از داروی فوق استفاده می‌گردد.

مراقبت‌های بعد از عمل:

بسته به محل قرارگیری کیست‌ها، مراقبت نیز متفاوت است. در کیست‌های ریوی، بعد از عمل داخل قفسه سینه بیمار لوله‌ای گذاشته می‌شود و به یک مخزن بسته متصل می‌گردد تا ترشحات از طریق آن از ریه خارج شود. مراقبت از لوله داخل سینه بسیار مهم است. مسیر لوله باید مرتباً پایش شود و همیشه باز باشد تا ترشحات اجازه خروج داشته باشند و از پیچ و تاب خوردگی لوله خودداری شود. در این نوع کیست، مراقبت از محل عمل نیز بسیار مهم است. پانسمان باید کاملاً فیکس باشد و نباید از سطح پوست جدا شود. مراقبت از مخزن نیز مهم است در هنگام فعالیت و راه رفتن باید مسیر لوله بسته باشد تا از برگشت احتمالی ترشحات از داخل مخزن به ریه جلوگیری شود.